

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Florus Biblicus Seu Narrationes, Ex Veteri Testamento
Selectæ**

Pexenfelder, Michael

[S.l.], 1711

XCIV. Utriusque Tobiaë multifaria virtus, & Fortuna.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64523](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64523)

NARRATIO XCIV.
 UTRIUSQUE TO-
 BIÆ MULTIFARIA VIR-
 TUS, ET FORTUNA
 Ex libro Tobiaë.

Potissima contigerunt ab Anno Mundi 3315. ante
 Christum 738, ad ann. Mundi 3335. ante
 Christum 718.

RECTè cecinit Venuſinus Vates, juſtum & te-
 nacem propositi virum nil unquam mente
 quatit ſolidâ. Tobias Senior, patriâ Gali-
 leus, tribu Nephthalæa, familia non ignobili ortus,
 caſtæ religionis à puero cultor, maturitatè morum
 annos ſupergreſſus, procul habuit animum ab ijs
 rebus, quibus puerilis ætas delectari ſolet; impie-
 tatis præſertim oſor acerrimus, execrabatur nefari-
 am ſuperſtitionem *aurei Vituli*, quâ plerique Iſraëli-
 tæ, in quibus ipſe fuit, iſaniffimè tenebantur; &
 ne quid contagij ſibi, ſiſve afflaretur; ab hominum
 improborum conſuetudine non ſecus, quàm à ve-
 neno abhorrebat. Ardua res inter malos bonum
 eſſe, & in media peſtilitate, nihil luis contrahere.
 Etiamnum puer, orbatus utroque parente, ſub avia
Deboræ ſanctiſſima diſciplina adolevit, & contribu-
 tum plerisque idolorum delubra frèquentantibus,
 ipſe Ieroſolymam ſe ad Religionis arcem conferre
 ſolebat, avitis ibi, ſtatisque Sâcris adſtiturus, &
 frugum primitias, decimasque penſurus.

Cæterum ea tempestate, quæ totam Israëlidem oppressit, Tobias quoque involutus est. Cum enim *Oseas*, Israëlitarum seu Samaritarum Rex, [quod supra quoque meminimus] vectigal anniversarium *Salmanasari*, Assyriorum Regi, exolvere renuisset; hic cum validissima peditum, equitumque manu, regnum omne Samariticum pervagatus, obsistente nemine, prædas, incendia, quæque cætera belli licentia secum affert, exercebat. *Visulum* item autem, qui *Bethel* jam solus restabat, dejectâ columnâ, cum cæteris sacris, profanisque spolijs asportavit: Ut adeo miserrimis Israëlitis Numen superesset nullum; quippe qui DEUM verum jam à se proscriptissent: & nunc DEOS, etiam falsos amisissent. Per vastatô verò, magna celeritate, nec minore passim clade, regnò *Salmanasar* eodem adhuc anno, qui fuit *Osea* septimus, & *Ezechia* Iudææ Regis quartus, belli vim omnem in regni caput *Samariam* [Egyptio Rege *Sua* suppetias pactas altum dissimulante, contra spem *Oseæ*] convertit. Hanc omnibus copiis circumfessam; postquam armis, viris, machinis, ac ballistis, fame denique quibusvis tormentis bellicis potentiore, diutissimè, sed frustra fatigasset tanta murorum firmitas erat, & oppidanorum intus obstinatio] post triennium tandem expugnâvit: *Oseam* vivum cœpit; captum in catenas & carceres, ut plebejum ac servile caput, compegit: urbem diripuit: incolis arma detraxit, ac libertatem, Omnibus denique, quorum causâ venerat, in regno Samaritico compositis, ac sub arbitrium suum redactis; Regnum ipsum Samariticum, quod sub Israëlitici nomine, uti supra indicavimus, ducenti

annis & quinquaginta steterat, funditus evertit: Regemque, compedibus, ferreisque manicis oneratum, custodiâ quidem eduxit; sed in arctiorem aliam, secum trahens in Assyriam, conijciendum dedit. Quibus in vinculis Oséas, non ut Rex, sed ut exempla novissima meritis *flagrio* consenuit, atque consumptus est. Ne verò superessent in posterum, qui more suo Reges, ubi non invenirent, è corpore suo, per factiones fuscitarent; indèque nunquam finis & modus fieret adversum Assyrios, in populo seditionum amantissimo rebellandi: *Salmanasar*, quidquid electioris aliquantò populi superfuit, quod non aut in Iudæam, aut trans Jordanem, ad Moabitas & Arabas, aut in speluncas denique profundasque silvas, fugâ se recepisset; in Assyriam primò secum transportavit. In *Medorum* deinde regiones, urbésque; nominatim autem, *Halam* & *Haborem*, aliasque flumen *Gozanem* [seu *Araxem*] adjacentes, eos trajecit. Qui deinde sabulosi pulveris aut palearum instar, è vaticinio Mosis ad *quatuor cœli cardines*, ac *Ventos* difflati. Vicissim in regnum Samariticum coloniæ deductæ, improbæ, sacrilegæque nationes; progeniem Israëliticam, quæ *Salmanasar* manum effugerat, colluvione sua, mixturâque corrumpébant. Edocti postea legem, cæremoniâsque Mosaicas coloni illi: in impietate tamen sua nihilo segnîus pergebant: singulæ gentes, singula sub simulacris suis dæmonia barbarica venerantes; ut tandem nomen esset infamiæ, *Samaritam*, hoc est, partim *Mosicolum*, partim *Cacodæmonum* cultorem esse.

Sed ad *Tobiam* redeamus; qui inter alios, quos dixi Captivos, unà cum *Anna* uxore, & *Tobia* filio anniculo, *Ninum*, in urbem regiam, abductus est. Atque ut virtus in hoste quoque probatur, & barbaros etiam oculos ferit probitas; *Tobias* brevi apud *Salmanasarem*, eum gratiæ locum invenit, ut ob perspectâ fidem & industriam rei præficeretur Oeconomicae, quod ille munus non minore integritate gessit, quàm beneficentiâ, in miserorum & exulium commoda convertit. Postea verò quàm *Salmanasar*is successor *Sennacheribus*, barbara crudelitate in Israëlitas, maximè post acceptam ab Angelo Percussore cladem, sæviebat, passimque interfectorum cadavera in sterquilinia, viasque publicas abjecta, miserandum oculis spectaculum præbebant. Ibi tum *Tobiae* se pietas præclare exeruit, in conquirendis occisorum reliquijs, & corporibus terræ mandandis. Quo nomine Regi delatus, ad eadem ipse quoque depoñitur. Non repertum verò [quoniam] am virum hunc propter mores sanctos, tam suis, quàm exteris amabilem, ipsi quoque *Ninivita*, cum uxore, filioque parvo celabant] tyrannus domo, fortunis, ac proscriptione multat. nec erat aliud poenæ titulus, quàm quòd improbissimo sub Rege, pæne solus ipse, probitate contenderet super omnes eminere. Dies porrò novemdecim hæc *Tobiae* latebræ tenuère, cum inter hæc *Ninivitarum* adversus Regem suum orto jam pridem murmure; posteaque paullatim, ex ejus in captivos innoxios crudelitate, magis ac magis increbrescente: res ad seditionem tandem, & multorum conjuratione privata, publicas ad turbas spectare cœpit; eoque demum

eruperunt odia , ut suismet à filijs homo crudelis
 iugularetur. Redijt ad domum, & pristinas fortu-
 nas, ac officia charitatis Tobias, egentium & affli-
 ctorum portus, & commune perfugium : interemp-
 torum verò nobilis vespillo ; quorum ipse cadave-
 ra, furtiva pietate rapiens , quæ interdum suis in æ-
 dibus texerat , medijs de noctibus sepeliebat , non
 sine amicorum acri reprehensione , quòd plus curæ
 susciperet in componendis mortuis, quàm in servan-
 dis vivis ; Tobiam tamen nullæ vel insectationes,
 vel pericula à funebri officio dimovere potuerunt.

Fortè accidit, ut eo humandi labore fatigatus, re-
 veniret domum , seque ad quietem componeret ,
 oculis, animoque , in cœlum prius intentis. cum
 ex hirundinum nido delapsæ fordes , utriusque lu-
 minis usum abstulerunt. Orbitas illa oculorum,
 cujus ipse tam patiens erat, quàm studiosus sepultu-
 ræ, adeò rem turbavit familiarem , ut ei utcunque
 sustentandæ non aliud esset fulcrum, quàm textrices
 uxoris manus ; cujus propterea, amicorumque ex-
 probationibus aures viri patientissimi non leviter
 vapularunt. Ille tamen immotus , felicitatem su-
 am, tolerantia legibus metiebatur , Annum jam
 quartum cum cæcitate , paupertate, ac propinquo-
 rum cavillis, impropertis que luctabatur, ætate [sex-
 agesimum agebat annum] & multis ærumnis con-
 fectus. Instittit igitur , à DEO finem vivendi pete-
 re, ea voluntatis in divinam transcriptione , totus
 ut ab illius pendéret arbitrio , cujus devinctum ob-
 sequijs spiritum à prima pueritia ducebat. Inter su-
 prema, ut credebat, hortamenta, & præceptiones
 pietate plenissimas , filium *Tobiam* commonuit de

pecunia [decem erant argenti talenta , nostrate moneta , floreni Rhenani octies mille] apud *Gabellum* , contribulem , *Ragibus* , civitate *Medorum* habitantem , depositâ , & juxta cautionem Syngraphæ , recipiendâ ; iret igitur , & itineris adjuncto sibi Sociô , fidôque duce , pergeret in *Mediam* cum chirographo , & reveheret argentum concreditum. *Morigerus* ad omnia filius , promptus obtemperat mandatis ; nullâ interpositâ morâ in forum provolat , quærit viæ comitem ac ductorem ; citò offendit in juvenem facie perquam liberali , accinctum itineri , personatum Angelum , qui se *Azariam* appellabat , cùm in cœlo audiret *Raphaël*. Adducitur is ad *Tobiam* patrem : de nomine , gente , domo , viarum notitia rogatur ; cùmque se per omnia probasset *feni* , spemque fecisset brevè recuperandi visus , filiique salvi & incolumis reducendi ; suscipitur profectio , dicitur vale parentibus , haud mediocriter ex filij discessu mœstis , matre præsertim , unicum senectutis suæ solatium ægrè à se dimittente , & fausta omnia cum marito discedentibus precante.

Prima profectio die ad *Tigrim* , fluvium delati , ubi diversorio successerunt , *Tobias* simul fatigationem , simul pedum pulverem absterfus , egreditur ad amnem. Hic subito aquatica bellua caput undis effert visu terribilis , ferratis dentibus , oculis in summo vertice fixis , ore inter oculos hiante , *Calionymus* seu *Vranoscopus* piscis fuisse creditur. Qui dum fauces immanè diducit , jam jam in vasum juvenem , & in alvum absconfurus , *Tobias* insolito partim belluæ aspectu , partim periculo imminenti territus , anxius opem comitis implorat. is confertur.

narum animat ad audendum , jubet balænam bran-
 chijs fortiter apprehensam ad ripam extrahere, se-
 positóque in medicinam *corde* , *felle* , *jecinore* ; quod
 reliquum esset piscis , assare , saléque conditum in
 com meatum accipere. Strenuè jussa peragit To-
 bias, capít piscem, eviscerat, & in usus præscriptos
 servat, mirâ Numinis providentiâ , remedium di-
 versis malis, ex fluviali præda parantis.

Hunc in modum cibarijs instructi, cœptum pro-
 sequuntur iter, mutuis illud sermonibus levantes ;
 argumentum præbebat virtus variè salutaris visce-
 rum dissecti ceti. Inter ea colloquia deveniunt *E-*
chatana , metropolin *Mediæ* ; divertunt apud *Rague-*
lem quendam, inter alios ex Chananitide in ea loca
 transportatum. Excipiuntur multa humanitate ,
 docet enim miseria succurrere miseris, & Mosis lex,
 peregrinis benigna ; fit sciscitatio de patria, de fa-
 milia, de parentibus ; agnoscitur filius *Tobiæ* , non
 Tribu tantum, sed sanguine quoque conjunctissimi.
 Itur in gratulationes, in complexus, in oscula, in
 lacrimas, quas *Annæ* comprimis Raguëlis uxori, &
Saræ filiaë dulces elicuit cognati, primâque specie
 rapientis oculos forma juvenis. Igitur properan-
 tur officia, parantur epulæ, accurantur cætera,
 quæ in adventu charissimorum fieri solent. Ante-
 quam discumberetur, Tobias cupidior, sponsæ,
 quam cibi, quippe à comite sibi laudatæ, promissæ-
 que petit de Angeli consilio, matrimoniô sibi copu-
 lari *Saram* , unicam *Raguëlis* , & *Annæ* filiam. Cohor-
 ruit ad eam petitionem parens, qui sciret, quô fatô
 septem mariti, Saræ deinceps conjuncti, tumultú in
 thalamo reperissent, occulta spiritûs stygij manu suf-

focati ; quare veritus, ne idem cognato sanguini, primò flore juventæ vernanti, contingeret, diffu- lit annuere, tacito plura gemitu, quàm voce locu- tus. Hic Angelus, nuptiarum conciliator, jubet timorem ponere, connubiali vinculo Tobiam & Sa- ram securè colligare ; quorum pietas & pudicitia in- noxium esset redditura thalamum, hominum in- temperanti libidine flagrantium interitu funesta- tum. Quid multis ? Tanta vis orationis erat An- gelicæ, ut Raguel morâ, metûque abjecto, Tobie filiaque manus & connubium jungeret, solenni- que formula sponsis cœlestes favores apprecaretur. Scribuntur connubiales tabulæ, dos despondetur, sponsalia dantur, nuptiæ geniali convivio celebra- tur,

A sponsis in thalamum ubi secessum est, Tobias memor moniti, quod ab itineris comite acceperat, partem jecoris de pisce exenterato prunis imponit ; &, quod mirum, fumo, nidoreque, utique arcani- orem è cœlo vim trahente, libidinum incantorem cacodæmonem, *Asmodæum* nomine, fugatum in Æ- gypti deserta aspellit, ubi religatus à Raphaële, te- netur, necubi fædæ scintillas flammæ difflare queat. Novi verò conjuges precibus ac votis intenti, au- spiciò jugalis consortij à pietate ductò, trinoctiò ab- stinent usu genialis thori ; multum inter hæc sollici- tò locerò, metumque jam positum revocante curâ, nequid tristius accidat genero. Effossam igitur sepulchrum, & libitinarij parati. Sed periculum stetit intra sollicitudinem ; noctis innocentiam di- luculum ostendit ; nihil potuit Orcus in tam castè amantes. Quare geminantur gratulationes inter

parentes , amicos & vicinos , epularumque hilaritates in plures dies sequentes producuntur.

Quæ dum fiunt , Raphaël rogatu Tobiaë , pergit iter ad *Gabelum* , Ragibus Medorum , ut diximus , habitantem. Ab eo recipit creditam pecuniam , ipsumque Gabelum ad nuptialem celebritatem summa omnium cum lætitiâ adducit. Diebus peractis genialibus , institit Tobias discessum à socero exorare ; qui traditâ genero filiâ , pijs monitis sapienter institutâ , ambos denique cum dimidia fortunarum parte (altera dimidia hæredes post fata parentum manebat) faustâque cum prece , & multa familiâ , impedimentisque dimittit.

Parentes interea Tobiaë , absentia filij , moras peregrè trahentis gravi sollicitudine , mœrore , luctu afficiebat ; matrem præcipuè , quæ multis infusa lacrimis , dies computabat & horas , redituro filio præstitutas ; quæ cum fefellissent , mors videbatur , quidquid temporis sine Tobia suo viveret : Ille verò cum amplo comitatu jam pervenerat ad urbem *Charan* , medio spatio inter *Ecbatana* & *Niniven* interjectam. Ibi cœlestis genius auctor est Tobiaë , iter ut ipsi duo accelerent ; lentiore dum pede , familia sequatur. Intra triduum deferuntur Niniven , præcurrente & caudam blandè agitante cane , quod divinus Scriptor non omisit meminisse. Adventantes conspicata de supercilio montis [unde quotidie speculari solebat] grandæva genitrix , nihil habuit prius , quàm ut gressus properaret aniles , ad maritum lætò nuntiò exhilarandum. qui & ipse , ducente puero , quâ poterat festinatione , tardos impellere pedes , obviam cum uxore se ferre filio , venientis

tis

tis collum brachijs invadere, dissuaviari, gaudiorum lacrimis rigare. Mox laudes DEO, & gratias dicere; felicemque animæ suæ dimidio, reditum magis affectibus, quàm verbis gratulari. Expletis primæ salutationis officijs, confidetur; & quia salus parentis, ante omnia curæ & cordi erat juniori Tobia, omisiss alijs, promittit è pera collyrium, felifici exemptum, eoque linit patrios oculos. Et ecce! dimidiæ post horæ spatiò, albugo superfusa, in modum membranulæ abstergi, caligo discuti, dies cæco reduci, visus integer restitui, incredibile dictu, quanta omnium cum lætitia & congratulatione. Septiduò post accessit in gaudij cumululum adventus Saræ, cum lauto utriusque sexus famulatio, magnaque auri, argenti, supellectilis, jumentorum, pecorumque copia. Inde Tobias uterque ad curas remunerandi viæ ducis conversi, deliberant, de præmio tantæ fidei rependendo. placuit dimidiã offerre partem omnium, quæ advecta erant ex Media. At ille gratias DEO comprimis, cunctorum Largitori bonorum habendas docet; tum memorat, quò locò sint apud Superos rectè factorum promerita, à Tobia frequentata, cœlique ærario, sua manu illata; commendat jejunijs & elemosynâ, cum oratione conjuuctionem: addit de necessitate virtutis per ardua & difficilia periclitandæ, cujus illustrissima documenta ipse cæcus dedisset; denique nomen suum edisserit, & dignitatem inter septem Angelorum proceres. Quæ narrationis tam insperatæ novitas cum piam oppidò turbâisset familiam, procumbunt in faciem tremebundi omnes; quos Genius comiter erigens, iteratò monet, de gratijs, lau-

laudibusque Numini persolvendis, ejusque miran-
dis operibus evulgandis; simulque se in astra, unde
venerat, recepit. Illi tres ipsas horas humi strati,
DEUM præconijs amplissimis efferunt, agendisque
gratijs concelebrant. In pedes ubi se retulerunt,
divinorum famam & memoriam beneficiorum pas-
sim spargunt, eamque ad posteris etiam seculis pro-
pagandam, litterarum monumentis consignant.
Ætas porrò, ne quid ad felicitatem deesset, in mul-
tos annos, cum constanti pietate, prolongata, se-
niorem Tobiam, ad annum centesimum secundum;
Juniorem ad nonagesimum nonum, & generatio-
nem quintam vivendo, perduxit. Nimirum vir-
tutis præmium, prolixior vita. Salomonis dictum
est, Prov. 10. *Timor Domini apponet dies, & anni impi-
orum breviabuntur.* De Tobia filio Sacra historia, Tob,
14. *completis annis nonaginta novem in Timore Domini, ab-
iit ad piorum sedes; ubi jam ante genitor in sinu
Abrahæ quiescebat.* Fuit belluæ marinæ domitor,
cacodæmonis profligator, Angeli discipulus, socius,
herus; patris medicus, paternæ virtutis hæres, ex-
emplum, in longa secula profeminator. Parens
verò inter impios pius, inter hostes amicus, inter
aulicos modestus, inter funera officiosus, suæ vi-
tæ contemptor, alienæ mortis honorator, inter
pericula intrepidus, inter insectationes placidus, in-
ter ærumnas constans, in adversis felix, in pauper-
tate dives, in cæcitate perspicax, in varia fortuna
immutabilis, omnia bona reliquit filio, dum ei pri-
us factis, deinde verbis, *Timoris DEI præcepta,*
& Angelum præceptorem dedit.

NAR-